

Kostel sv. Mikuláše

Kostel sv. Mikuláše a sv. Alžběty je katolický farní kostel, a zároveň nejstarší existující kostel v Chebu.

Nachází se na Kostelním náměstí, kousek od severovýchodního rohu náměstí Krále Jiřího z Poděbrad. Původně byl vystavěn jako trojlodní románská bazilika, během své existence však několikrát vyhořel a byl rozsáhle přestavován. Poslední úpravy včetně novogotického zastřešení věží byly provedeny v roce 1864. Toto zastřešení bylo zničeno v posledním roce 2. světové války, přesněji 20. dubna 1945, kdy byl Cheb bombardován spojeneckými vojsky. Především byly ostřelovány okrajové části města, zničeno nádraží a železniční viadukt. Jedno z bombardování ve středu města však poškodilo i věže kostela. Ty po válce získaly jen nízké, 7 metrů vysoké, provizorní helmice, které zůstaly provizoriem na příštích 63 let, a to až do roku 2008. Díky tříletému úsilí městského Nadačního fondu Historický Cheb, jemuž se podařilo nashromáždit s přičiněním řady sponzorů potřebných 9 miliónů korun, byly 29. června 2008 slavnostně vysvěceny nové věže kostela. Návrat 26 metrů vysokých Jehlancovitých věží odstraňuje šrám, který si v očích pamětníků neslo panorama města od roku 1945. Z východní strany od kostela je vidět i klasicistní budova fary a škola na místě nejstaršího latinského gymnázia. Oválné schodiště ozdobené barokními sochami je z roku 1697.

Chebské muzeum

Budova muzea v Chebu, dříve známá jako Pachelbelův dům, stojí v dolní části náměstí, přímo pod Špalíčkem.

Dům byl poprvé písemně zmíněn již roku 1390 a patří k nejstarším měšťanským domům s gotickým portálem. V roce 1600 byl renesančně přestavěn. Nejvýrazněji se do chebských i evropských dějin zapsal tím, že v něm byl 25. února 1634 zabit vrchní velitel císařských vojsk, generálissimus Albrecht z Valdštejna, což připomíná pamětní deska. Vévoda Albrecht z Valdštejna navštívil Cheb celkem pětkrát, ale vždy to pro město znamenalo velké útrapy, rabování, drancování a verbování do císařského vojska. Protože však památka na velkého generála třicetileté války a touha vidět krvavé skvrny na stěnách lákaly v minulém století množství návštěvníků, bylo v kanceláři městského písaře ve dvorním traktu založeno v roce 1873 malé městské muzeum. Byl v něm vytvořen kromě první expozice a katalogu i velice moderní sbírkový program pro instituci, která byla jednou z prvních toho druhu v českých zemích. Po třicetileté válce koupili dům jezuité, od roku 1735 je trvale v majetku města. I dnes je možné si v muzeu kromě uměleckohistorických sbírek, které se váží k historii Chebu a Chebska, prohlédnout Valdštejnskou obrazárnu a řadu památek a osobních předmětů Albrechta z Valdštejna.

Špalíček

Na historickém náměstí Krále Jiřího z Poděbrad stojí jeden z hlavních symbolů chebské architektury - Špalíček.

Tyto zajímavé, částečně hrázděné domky začaly vznikat už ve 13. století v závislosti na potřebách místních kupců, na místě kramářských bud a masných krámů. Celý komplex byl ale dokončen až v 15. století. Podle nejstaršího zobrazení z roku 1472 je půdorys dnes unikátního komplexu jedenácti kupeckých domů zachován do současné doby. Dříve ke Špalíčku patřil na západní straně ještě třetí blok domků, který byl pravděpodobně někdy v 19. století zbořen. Kvůli nedostatku místa a malým parcelám byly stavby hranaté a vystavěné do výšky. Špalíček je rozdělen do dvou bloků uzoučkou Kramářskou uličkou, která je široká pouhých 160 cm. Samotné náměstí Krále Jiřího z Poděbrad svým názvem připomíná návštěvu českého krále, který zde v letech 1459-1467 pobýval, aby urovnával tehdejší spory mezi Čechy a říšskými knížaty. Pro kamenné, původně gotické domy na náměstí jsou dodnes charakteristická jejich úzká průčelí a především vysoké vícepatrové střechy, které se dávají na obdiv a upozorňovaly na bohatství středověkého Chebu. Kupci a obchodníci - původní majitelé těchto výstavních domů - tehdy totiž půdy v domech využívali jako sklady pro své zboží. Tak bylo hned na první pohled patrné, že čím vyšší střecha, tím úspěšnější a bohatší obchodník.

Chebský hrad

Chebský hrad je unikátem mezi českými hrady a ojedinělou ukázkou říšské falce.

Jde o jediného reprezentanta tohoto typu hradní architektury na našem území. Románská falc vznikla před koncem 12. století rozšířením a přestavěním staršího kamenného hradu vybudovaného na akropoli slovanského hradiště. Římský císař Friedrich I. Barbarossa ji začal stavět v roce 1179. Chebský hrad je dnes jedinou štaufskou císařskou falcí na našem území a může se pochlubit dokonale zachovalou patrovou hradní kaplí sv. Eduarda a Uršuly, která byla postavena na počátku 13. století za vlády Friedricha II., a která je právem označována za poklad štaufské gotiky. Kromě kaple se do dnešních dnů dochovalo také torzo kdysi honosného paláce s unikátními pětidílnými románskými okny a mocná obranná Černá věž, postavená ze sopečného tufu. Hranatá věž stojí na čtvercovém základě 9x9 m, je vysoká 18,5 m a v přízemí dosahuje její zdvo 3 m tloušťky. Celý areál hradu byl podroben dlouholetým archeologickým bádáním nejen různých historických souvislostí, ale hlavně rozsáhlých stavebních zásahů. K hradu se váže také řada zajímavých příběhů a pověstí a s jeho dějinami je spjata mnoho významných historických událostí. V období socialismu sloužilo nádvoří hradu jako amfiteátr a letní kino, a to až do roku 1991. Od roku 1992 je Chebský hrad v majetku města Chebu, které v roce 2012 převzalo také jeho správu.

Klášterní zahrada v Chebu

Klášterní zahrada je součástí komplexu Františkánského kláštera.

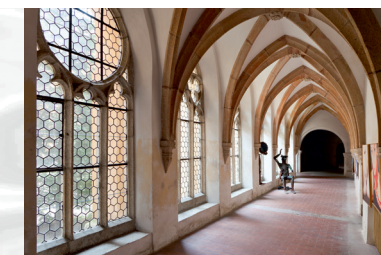
Původně sloužila ovocná a zeleninová zahrada až do třicátých let 20. století výhradně potřebám františkánského kláštera. Navazoval na ni uzavřený dvůr s pivovarem a hospodářskými budovami. V zadní části konventních budov bylo ve třicátých letech 20. století otevřeno národopisné muzeum a při této příležitosti byla zahrada přeměněna na okrasnou. V padesátých letech, po obsazení kláštera a internaci řeholníků, byla opět přeměněna na zahradu zeleninovou, tentokrát školní. Po roce 1989, v souvislosti s obnovením turistického ruchu v Chebu a v souvislosti s opravou Chebského hradu, se zrodila myšlenka zahradu zregenerovat. Pro zpracování projektu byl osloven i jeden z nejlepších českých zahradních architektů prof. Drahošlav Šonský z Mendelovy univerzity v Brně. Renovace Klášterní zahrady byla dokončena v roce 2002 a dnes je Klášterní zahrada nádhernou oázou města Chebu, místem klidu, místem, kde se konají i kulturní akce.

Františkánský klášter

Františkánský klášter s unikátní křížovou chodbou, která se nachází v jeho útrobách, se řadí k nejkrásnějším místům města Chebu.

Původní klášter minoritů byl založen spolu s přilehlým kostelem Zvěstování Panny Marie kolem poloviny 13. století. Vysvěcení kostela byl přítomen sám král Rudolf Habsburský a jeho dcera, německá princezna Gutta se tu dokonce v roce 1285 provdala za tehdy čtrnáctiletého budoucího krále Václava II. Tato česko-německá královská svatba se stala největší historickou událostí za téměř 800 let existence kláštera. Nedlouho po založení kláštera jej však v roce 1270 zachvátil ničivý požár. Brzy po jeho dokončení tak prošel prvními stavebními úpravami v rámci oprav. Postupem času byl klášter ještě několikrát přestaven a jeho současná podoba pochází až z 18. století. V 15. století přešel klášter nařazením papeže do správy františkánů, kteří tu pobývali společně s řádovými sestrami klariskami. Kostel je ukázkou čisté gotiky - zejména žebra a oblouky ve známé křížové chodbě patří k nejkrásnějším v celé republice. Atypická kostelní věž, vysoká přes 60 metrů, byla přistavěna až v době Karla IV. a sloužila ve středověku jako spolehlivý ukazatel, který přiváděl poutníky bezpečně za hradby královského města. Františkáni spravovali klášter až do roku 1951, kdy byli z Chebu vyhnáni tehdejšími režimem. Do majetku církve se klášter vrátil až po dlouhých 40 letech. V areálu františkánského kláštera je zpřístupněn kostel Zvěstování Panny Marie, unikátní gotická křížová chodba z 1. poloviny 14. století, v níž se dochovaly zbytky nástěnných maleb z 15. století, a nádherná, zrekonstruovaná kláštrení zahrada.

Krajinka

Krajinka je oblíbená příměstská rekreační zóna.

Na obou březích řeky Ohře pod Chebským hradem byl v roce 2006 a 2013, ve spolupráci s německými městy Marktredwitz a Tirschenreuth, realizován projekt krajinné výstavy. Terénní a zahradnické úpravy zanedbaných a opuštěných městských lokalit mají v Německu mnohaletou a bohatou tradici, v Česku jde však o ojedinělý a zcela unikátní projekt. Jen málokdo ví, že historie chebských velkých zahradnických výstav sahá až do 19. století, a je zajímavé, že i všechny tři předválečné výstavy v roce 1898, 1923 a 1931 se odehrály na stejném místě, to znamená v údolí řeky Ohře, ve „stínu“ hradeb krásného románského hradu. Ve své novodobé historii město Cheb na tuto slavnou tradici navázalo již dvakrát. Na obou březích řeky Ohře tak vznikla zajímavá turistická, odpočinková a sportovní oblast, která nabízí bohaté využití pro všechny věkové kategorie. Vycházkový bulvár je doplněn dětskými hřišti s houpačkami a skluzavkami, cyklostezkou, crossovou dráhou, pétanquovým hřištěm, stolním tenisem, ruskými kužkami, lanovým centrem, piknikovou loukou, vyhlídkovou věží na Vávrově lávce a dvěma restauracemi s letními terasami.

Chebské niky

Město Cheb má mnoho lákavých turistických cílů.

Jedním z těch nejatraktivnějších a nejzajímavějších je projekt Chebské niky. V rámci tohoto projektu se v průběhu několika minulých let podařilo ve spolupráci s chebskou Galeríí 4 v historické části města zaplnit většinu z dosud prázdných kartuší a nik, které v minulosti obsahovaly malé sochy či znak majitele domu. Sošky často prozrazovaly, jaký řemeslník v budově bydlí a pracuje, jenže mnohé z nich zmizely v propadlišti dějin a výklenky ve fasádách zůstaly dlouhá léta prázdné. Duchovním otcem originálního projektu se stal ředitel chebské Galerie 4, vášnivý fotograf Zbyněk Illek, který si prázdných nik a kartuší všiml při pořizování obrázků v ulicích historického centra města. V roce 2011 byl projekt dokončen a celkem 17 uměleckých děl současných výtvarných umělců z celé republiky ozdobilo domy na náměstí i v přilehlých starobylých uličkách a zákoutích. Prohlídka oživených nik se samozřejmě neobejde bez procházky, v jejímž rámci je možné seznámit se s velkou částí historického centra, které je městskou památkovou rezervací od roku 1981. Dílka v nikách neohromí svými rozměry, ale zaujmou svým často velmi originálním pojetím. V Turistickém infocentru je možné zakoupit brožurku s originální mapou, přehledem všech uměleckých děl i průvodním slovem jednotlivých autorů.

Pěší zóna a Brána času

Z historického centra města se Branou času nabízí pohled do současnosti.

V polovině 19. století se Chebané rozhodli spojit centrum města s technickou novinkou té doby, železnicí. Na jižním konci náměstí zbourali dva domy a vedli tímto průřezem nový výpravný bulvár k nádraží. Vyskytla se tu však malá chyba. Nový rovný bulvár ústil na náměstí z jihu. Náměstí ale bylo skloněno na sever. Takže průhled novým bulvárem nemířil na Špalíček, ale do jeho střech. S takovou chybou se ale tehdejší stavitelé nesmířili a použili starodávné řešení, v urbanistické kompozici nazývané jako point de vue, pohledový uzávěr. Jednoduše umístili do průhledu na náměstí sochu císaře Josefa II. Při rekonstrukci chebské pěší zóny v letech 2009-2010 byly podle návrhu architektů z Ateliéru 69 po celé její délce odstraněny plakátovací sloupce i květináče a tím obnoven celý průhled ulic, ale i propadlý horizont náměstí. Proto byla iniciována soutěž, které se zúčastnil s návrhem Brána času profesor Marián Karel. Jeho vítězný umělecký artefakt se stal součástí celého projektu. „Brána času“ představuje dveře do již neexistujícího domu, který zde stál a kde se středověký Cheb otevřel industriální době a budoucnosti. Kolem své osy se artefakt otáčí nenápadně, o 180 stupňů za 24 hodin. O půlnoci je v poloze 'zavřeno'. V pravé poledne, v poloze 'otevřeno', se bok artefaktu spojí s časovou osou nejvýznamnějších dat z historie Chebu. Ta se line celou pěší zónou až po rok 2011, kdy město oslavilo 950 let své existence. Artefakt je 9m vysoký, 2m široký a váží 3,5 tuny.

Bismarckova rozhledna

Bismarckova rozhledna na Zelené hoře u Chebu je nádherná romantická vyhlídková věž.

Nachází uprostřed lesa a nabízí krásný rozhled na vršky Českého a Slavkovského lesa, Smrčin i Krušných hor. Je jednou ze tří českých věží, které se stavěly na počest německého kancléře Otto von Bismarcka. Rozhlednu postavili zdejší němečtí vlastenci z Chebského okrašlovacího spolku jako vlastní příspěvek k tehdejšímu kultu tzv. Bismarckových rozhleden a sloupů. Chebská rozhledna byla původně jen dřevěnou vyhlídkovou plošinou vysokou 14 metrů, která byla zpřístupněna dne 23. 8. 1891. V roce 1909 byl objekt pro špatný stav dřevěné konstrukce zbourán. V témže roce byl v Chebu ustanoven výbor pro stavbu rozhledny a 22. 5. 1909 byla vyhlášena v chebských novinách veřejná sbírka. Stavba věže dle návrhu architekta Rolfa Beiera započala již v létě a 3. 10. 1909 byla 18 metrů vysoká kamenná věž se 71 schody slavnostně otevřena. Po druhé světové válce však patřila k tajnostem takzvané železné opony - až do pádu komunismu totiž stála v hraničním zakázaném pásu. Donedávna byla mnohými považována za zbouranou, mladší generace o její existenci ani netušila. V roce 2005 ji město Cheb nechalo zrekonstruovat. Věž, která se nachází v nadmořské výšce 637 m, byla 12. 6. 2005 znovu zpřístupněna veřejnosti a zařadila se k dalším historickým objektům, které město Cheb vlastní a o které pečuje.

Interaktivní encyklopedie

On-line

interaktivní encyklopedie města Chebu

- je přístupná ve třech jazykových mutacích (ČJ, AJ, NJ)
- umožňuje návštěvníkům seznámit se předem s místem, které chtějí navštívit
- představuje nejvýznamnější chebské památky, události a osobnosti
- k jednotlivým památkám jsou k dispozici texty, fotografie, videa, audiozáznamy a také archiválie a muzeálie, které jinak nebývají běžně dostupné
- obsahuje také důležité turistické informace, otevřené doby, ceny vstupného apod.
- umožňuje vytváření vlastních výletních tras po vybraných památkách - v části „Moje encyklopedie“
- vybrané památky spojené do tras lze následně vyexportovat do PDF či zaslat na svůj email
- je také možné využít předem připravených tematických tras

A to vše on-line, z pohodlí Vašeho domova.

www.encyklopedie.cheb.cz

Turistické infocentrum

Jateční 2, 350 20 Cheb
Tel.: +420 354 440 302
infocentrum@cheb.cz

Cheb EGER

www.cheb.cz